

KIRJALLINEN KYSYMYS 592/2006 vp

Sipoonkorven kansallispuiston perustaminen

Eduskunnan puhemiehelle

Sipoonkorpi edustaa uusmaalaista metsäluontoa parhaimmillaan ja on tärkeä virkistys- ja ulkoilualue pääkaupunkiseutalaisille. Vaikka yhtenäisen arvokkaan luontoalueen merkitys on pääkaupunkiseudulle suuntautuneen muuttoliikkeen vuoksi vain kasvanut, on Sipoonkorpi ollut jatkuvasti asuntorakentamisen aiheuttaman paineen alla. Sipoonkorven ja sen lähialueiden maankäytön suunnittelussa on turvattava nyt ja jatkossa alueen säilyminen eheänä. Asutusta on ohjattava kaavoituksella niin, että ekologisesti tärkeät viher yhteydet mm. Östersundomin lintualueelle säilyvät.

Suomen luonnonsuojeluliitto ja Natur och Miljö ovat tehneet esityksen kansallispuiston perustamisesta Sipoonkorpeen. Kokonaisuudessaan Sipoonkorpi on lähes 5 000 hehtaarin laajuisen metsämanner, josta järjestöjen ehdotuksessa on mukana 2 700 hehtaaria valtion ja kuntien omistamaa maata. Suurin osa tästä alueesta on suojelun piirissä nytkin. Keväällä Sipoonkorven valtionmaille päätettiin perustaa 1 440 hehtaarin luonnonsuojelualue, jota ministeri Enestam luonnehti ensiaskelleeksi alueen luonnonsuojeluratkaisun löytämisessä.

Sipoonkorven eteläinen reuna on siinä osassa Sipoota, jota Helsinki on ehdottanut liitettäväksi osaksi pääkaupunkia. Helsingin hakemuksen käsittelyn on arvioitu kestävän lausuntokierroksineen puoli vuotta. Käsittelyn yhteydessä on odotettavissa keskustelua Sipoonkorven suojelusta ja Helsingin kaavoitus suunnitelmista. Helsinki on tunnustanut Sipoonkorven merkityksen seudullisena viheralueena ja sitoutunut suuntaamaan

metron linjausta ja alueen kaavoitusta niin, etteivät Sipoonkorven suojelu tai viher yhteydet vaarannu.

Paras ratkaisu olisikin, että Sipoonkorven kansallispuiston perustamisesta päätetään samanaikaisesti alueliitoksen kanssa. Kansallispuiston perustaminen edellyttää neuvotteluita kansallispuistoon liitettävistä maista. Keskeisimmät kansallispuistohankkeen neuvottelukumppanit ovat samat kuin alueliitoshankkeen osapuolet: valtio sekä maanomistajana että päätöksen tekijänä, Helsingin ja Vantaan kaupungit sekä maanomistajina että kansallispuiston sijaintikuntina ja Sipoon kunta kansallispuiston suurimman osan sijaintikuntana. Sopiva aika näiden neuvotteluiden käymiselle on alueliitosneuvotteluiden yhteydessä.

Kansallispuiston perustaminen alueliitoksesta päättämisen yhteydessä olisi mielekäästä myös siksi, että silloin ratkaisut sekä alueen luonnonsuojelusta että maankäytön suurista linjoista tehtäisiin yhtäaikaaisesti. Kokonaisuus olisi tasapainoinen sosiaalisesta, taloudellisesta ja ympäristönäkökulmasta. Kansallispuistopäätös myös todennäköisesti lisäisi alueen nykyisten asukkaiden myötämielisyyttä alueliitosta kohtaan, koska he voisivat olla varmoja, että heidän lähivirkitysalueensa ja tärkeät metsänsä säilyvät jatkossa koskemattomina.

Sipoonkorven suojelu on laajalti jaettu tavoite. Kokonaisratkaisun aika on nyt, kun eteläisen Sipoon alueliitoksesta päätetään. Hallituksen onkin välittömästi käynnistettävä neuvottelu Sipoonkorven kansallispuiston perustamisesta.

KK 592/2006 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo edetä Sipoonkorven kansallispuiston perustamisessa?

Helsingissä 11 päivänä heinäkuuta 2006

Anni Sinnemäki /vihr
Tuija Brax /vihr
Osmo Soininvaara /vihr

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimit-
tanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kan-
sanedustaja Anni Sinnemäen /vihr ym. näin kuu-
luvan kirjallisen kysymyksen KK 592/2006 vp:

*Miten hallitus aikoo edetä Sipoonkor-
ven kansallispuiston perustamisessa?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Ympäristöministeriö on tietoinen Helsingin ha-
kemuksesta liittää Sipoonkorven seudun alueita
osaksi kasvavaa pääkaupunkiseutua. Tällä het-
kellä on vähintäänkin epävarmaa, että Helsingin
kaupunginvaltuuston päätös asiasta sekä itse ha-
kemus Sipoon alueiden liittämisestä Helsinkiin
kestävät oikeudellisen tarkastelun. Näin ollen on
myös ennen aikaista ennakoida osaliitosehdotuk-
seen mahdollisesti liittyvien ehtojen sisältöä. Mi-
käli osaliitos kaikesta huolimatta toteutuisi, mi-
nisteriöllä ei ole mitään sitä vastaan, että ehtoi-
hin kytkettäisiin velvoite tai tavoite Sipoonkor-
ven metsämantereen säilyttämisestä ja kehittämi-
sistä luonnonsuojelun ja kasvavan virkistyskäy-
tön tarpeisiin. Sitä vastoin kansallispuiston pe-
rustamista siihen mahdollisesti liittyvine maan-
hankintoineen ja valtion hoitovelvoitteineen mi-
nisteriö ei pidä tarkoituksenmukaisena.

Sipoonkorpi on Nuuksion ja Meikon ohella
yksi pääkaupunkiseudun merkittävimmistä pirs-
toutumattomista metsäalueista, niin sanotuista
metsämantereista. Yli puolet noin 5 000 hehtaa-
rin laajuudesta metsien, kallioiden ja pikkusoiden
sekä purojen kirjomasta metsäalueesta on val-
tion ja Helsingin ja Vantaan kaupunkien omis-
tuksessa. Suotuisat omistusolot sekä Sipoon kun-
nan maankäyttöpolitiikka ovat tähän mennessä
olleet tae metsämantereen säilymiselle rakenta-

mattomana. Luonnonsuojelun kannalta merkit-
tävimpien, pääasiassa valtion omistuksessa ole-
vien ydinalueiden säilyttäminen rakentamisen
ulkopuolella on sittemmin turvattu liittämällä ne
osaksi Suomen Natura 2000 -verkostoa. Ympä-
ristöministeriössä on lisäksi valmisteilla asetus,
jolla valtion omistamasta 1 440 hehtaarin laajui-
sesta alueesta muodostettaisiin luonnonsuojelu-
alue. Tämä olisi merkittävä edistysaskel Sipoon-
korven pitkään jatkuneessa suojelukeskustelussa.

Suomessa on tällä hetkellä 35 kansallispuis-
toa, joista useat ovat melko tuoreita. Marraskuus-
sa 2001 pidettiin eduskunnassa ministeri Hassin
johdolla eri intressitahojen yhteinen kansallis-
puistoseminaari, jossa käsiteltiin siihen mennes-
sä ympäristöministeriölle jätetyt 15 kansallis-
puistoaloitetta. Kansallispuistoverkostoa on sit-
temmin laajennettu seminaarin tulosten perus-
teella laaditun ohjelman mukaisesti. Siihen no-
jautuen Keski-Suomeen on perustettu Leivon-
mäen kansallispuisto ja Kymenlaaksoon Repove-
den kansallispuisto. Myös ohjelmassa esitetyt
Pallas-Ounastunturin ja Pyhäntunturin kansallis-
puiston merkittävät laajennukset on toteutettu is-
tuvan hallituksen aikana. Selvitysalueiksi jätetty-
jen saaristopuistojenkin osalta on edistytty. Sata-
kunnan liiton johdolla työskentelevä laajapohjai-
nen projektiryhmä selvittää paraikaa Selkämeren
kansallispuiston perustamisedellytyksiä. Mainit-
tujen uusien kansallispuistojen perustaminen
sekä aiempien laajentaminen ovat perustuneet
kansallispuistoverkoston puutteiden korjaami-
seen. Myös Selkämeren kansallispuisto täyttäisi
aukon saaristokansallispuistojemme verkostos-
sa. Sipoonkorpi ei sitä vastoin — kiistattomista
luonnon- ja virkistysarvoistaan huolimatta — tuo-
lisäarvoa kansallispuistoverkostoomme. Ympä-
ristöministeriö katsookin, että olemassa olevan

Nuksion kansallispuiston lisäksi ei pääkaupunkiseudulle ole tällä hetkellä tarpeen eikä ole valtiontaloudellisia edellytyksiäkään perustaa uusia kansallispuistoja. Ympäristöministeriö pitää tarkoituksenmukaisena ja perusteltuna kohdentaa valtion luonnonsuojelualueiden hoidon rahoitusta ja henkilöstövoimavaroja Nuksion kansallispuiston palveluiden edelleen kehittämiseen, luonnon ennallistamiseen sekä ekologisen edustavuuden parantamiseen aluekokonaisuutta laajentamalla.

Sipoonkorven metsämantereen säilyttäminen tulee sekä strategisen sijaintinsa että virkistyspainotteisuutensa vuoksi turvata ensi vaiheessa eriasteisella maankäytön suunnittelulla, jolla asuntorakentaminen, liikenneverkot ja muu tehostuva maankäyttö ohjataan pääsääntöisesti metsämantereen ulkopuolelle. Eriasteisilla kaavamääräyksillä voidaan Sipoonkorven alueelle

osoittaa riittävät suojelu- ja virkistysalueet, joiden toteuttaminen sekä kehittäminen aikanaan lankeavat omistuspohjan ja käyttötarkoituksen mukaisesti ennen kaikkea kuntien, mutta osin myös Uudenmaan ympäristökeskuksen ja valtion vastuulle. Ministeriö pitää tärkeänä, että Sipoonkorven seudun mahdollista asuntorakentamista ym. kehittämistä ohjataan siten, että metsämanner ei menetä sen ekologian kannalta tärkeitä yhteyksiä ulkopuolisiin viheralueisiin. Ekologisten käytävien säilyttäminen, erityisesti ns. itäisen Keskuspuiston turvaaminen ja kehittäminen, on Sipoonkorven ja Helsingin keskustan läheisten luontoalueiden elinvoimaisuuden ja lajivaihdon kannalta ensiarvoisen tärkeää. Tämän suunnan viheralueisto olisi liitettävissä luontevasti nykyiseen Helsinki-puistoon ja sittemmin pääkaupunkiseudun kuntien yhteiseen kansalliseen kaupunkipuistoon.

Helsingissä 3 päivänä elokuuta 2006

Ympäristöministerin sijaisena
Toinen valtiovarainministeri Ulla-Maj Wideroos

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 592/2006 rd undertecknat av riksdagsledamot Anni Sinnemäki /gröna m.fl.:

Hur kommer regeringen att gå till väga när det gäller att grunda en nationalpark i Sibbo storskog?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Miljöministeriet är medvetet om att Helsingfors stad ansökt om att införliva en del av Sibbo storskog med den växande huvudstadsregionen. För närvarande är det minst sagt osäkert att Helsingfors stadsfullmäktiges beslut och själva ansökan tål en juridisk granskning. Därför är det också för tidigt att spekulera om på vilka villkor som införlivningen kunde ske. Ifall en delvis sammanslagning trots allt genomförs, har ministeriet ingenting emot att det i villkoren ingår en förpliktelse eller ett mål att bevara och utveckla skogen på området med tanke på naturskyddet och det ökade rekreationsbehovet. Däremot anser ministeriet inte att det är motiverat att grunda en nationalpark där. Det skulle eventuellt innebära att staten måste skaffa mark och vårda området.

Vid sidan av Noux och Meiko är Sibbo storskog ett av de viktigaste intakta skogsområdena, de s.k. skogskontinenterna, i huvudstadsregionen. Över hälften av det ca 5 000 hektar stora området med skog, berg, små kärr och bäckar ägs av staten samt Helsingfors stad och Vanda stad. Detta kombinerat med Sibbo kommuns markanvändningspolitik har hittills garanterat att skogskontinenten förblivit obebyggd. För att de huvudsakligen statsägda innersta delarna, som ur naturskyddssynvinkel är viktigast, inte ska bli

bebyggda har de tagits med i nätverket Natura 2000. Miljöministeriet håller dessutom på att bereda en förordning om att ett statsägt, 1 440 hektar stort område skall bli naturskyddsområde. Det vore ett viktigt framsteg i den långdragna debatten om att skydda Sibbo storskog.

Finland har för tillfället 35 nationalparker, varav många är nyinrättade. I november 2001 hölls ett nationalparksseminarium i riksdagen under ledning av minister Hassi. Vid seminariet, som var gemensamt för olika intressegrupper, behandlades de 15 nationalparksinitiativ som vid det laget hade lämnats till miljöministeriet. Nätverket av nationalparker har därefter utvidgats enligt ett program som bygger på resultaten av seminariet. Med stöd av programmet har Leivonmäki nationalpark inrättats i Mellersta Finland och Repovesi nationalpark i Kymmenedalen. Under den sittande regeringen har också Pallas-Ounastunturi och Pyhäntunturi nationalparker, som ingick i programmet, utvidgats betydligt. Även utredningarna om skärgårdsparker har gått framåt. En bred projektgrupp som leds av Satakunta förbund utreder för tillfället förutsättningarna för att grunda en nationalpark vid Bottenhavet. Nya nationalparker har inrättats och gamla har utvidgats i syfte att avhjälpa bristerna i nätverket av nationalparker. Också Bottenhavets nationalpark skulle fylla ett tomrum i nätverket av nationalparker i vår skärgård. Sibbo storskog för däremot inte med sig något mervärde för nätverket av nationalparker trots sina obestridliga natur- och rekreationsvärden. Därför anser miljöministeriet att det inte behövs nya nationalparker i huvudstadsregionen utöver Noux nationalpark. Inte heller finns det statsekonomiska förutsättningar. Miljöministeriet anser det vara ändamålsenligt och motiverat att staten satsar på att finansiera

vården av Noux nationalpark samt avsätter personalresurser för att förbättra servicen där, återställa naturen och göra området ekologiskt representativt genom att utvidga det.

Eftersom skogskontinenten Sibbo storskog är strategiskt belägen och rekreationsinriktad, bör den i första hand bevaras genom planering av markanvändningen på olika nivåer så att bostäder, trafik och annan effektiv markanvändning styrs bort från området. Med hjälp av planbestämmelser på olika nivåer kan tillräckliga skydds- och rekreationsområden reserveras där. Utgående från ägarförhållandena och ändamålet kommer då framför allt kommunerna, men delvis också Nylands miljöcentral och staten, att få

ansvaret för att genomföra och utveckla områdena. Ministeriet ser det som viktigt att eventuellt bostadsbyggande och annan utveckling styrs på ett sådant sätt att skogskontinenten inte mister sin ekologiskt viktiga förbindelse med andra grönområden i närheten. Det är ytterst viktigt att bevara ekologiska korridorer som den s.k. östra Centralparken för att naturområdena i Sibbo storskog och i närheten av Helsingfors centrum skall förbli livskraftiga och artutbytet tryggt. Grönområdena åt det hållet kunde naturligt ingå i dagens Helsingforspark och senare i en gemensam nationell stadspark i kommunerna i huvudstadsregionen.

Helsingfors den 3 augusti 2006

Miljöministerns ställföreträdare
Andra finansminister Ulla-Maj Wideroos